ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 8.10.2026
COM(2026) 553 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

που επιτρέπει στην Ιταλία να αποκλίνει από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών οι οποίοι καθορίζονται από το Συμβούλιο δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263

(Ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής)

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

που επιτρέπει στην Ιταλία να αποκλίνει από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών οι οποίοι καθορίζονται από το Συμβούλιο δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263

(Ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου([1]) , και ιδίως το άρθρο 26,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 μαζί με τον τροποποιημένο κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97([2]) και την τροποποιημένη οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου([3]) αποτελούν τα βασικά στοιχεία του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Το πλαίσιο αποσκοπεί στην προώθηση υγιών και βιώσιμων δημόσιων οικονομικών, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και ανθεκτικότητας μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, καθώς και στην πρόληψη των υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Προωθεί την ανάληψη ιδίας ευθύνης σε εθνικό επίπεδο και επικεντρώνεται στον μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, σε συνδυασμό με αποτελεσματική και συνεκτική επιβολή των κανόνων.

(2) Οι μέγιστοι ρυθμοί αύξησης των καθαρών δαπανών, οι οποίοι καθορίζονται σε σύσταση του Συμβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 1, το άρθρο 19 ή το άρθρο 20 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, αποτελούν το ενιαίο επιχειρησιακό σημείο αναφοράς για την ετήσια δημοσιονομική εποπτεία κάθε κράτους μέλους και βρίσκονται στο επίκεντρο του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης. Με τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών που καθορίζονται στην εν λόγω σύσταση του Συμβουλίου τίθεται δημοσιονομικός περιορισμός για τέσσερα ή πέντε

---

[1] ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30).

[3] Οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/2024-04-30).

έτη, ο οποίος βασίζεται σε περίοδο προσαρμογής τεσσάρων ετών που μπορεί να παραταθεί για επιπρόσθετη περίοδο τριών ετών το πολύ.

(3) Το πλαίσιο προβλέπει ευελιξία στην εφαρμογή των κανόνων σε περίπτωση εξαιρετικών περιστάσεων οι οποίες εκφεύγουν του ελέγχου των κρατών μελών και έχουν σημαντική επίπτωση στα δημόσια οικονομικά, σύμφωνα με το άρθρο 26 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263 («εθνικές ρήτρες διαφυγής»). Σε αυτή την περίπτωση, κατόπιν αιτήματος κράτους μέλους και σύστασης της Επιτροπής που βασίζεται στην ανάλυσή της, το Συμβούλιο δύναται να εκδώσει, εντός τεσσάρων εβδομάδων από τη σύσταση της Επιτροπής, σύσταση με την οποία επιτρέπει σε κράτος μέλος να αποκλίνει από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών του που καθορίζονται από το Συμβούλιο, όταν i) εξαιρετικές περιστάσεις οι οποίες εκφεύγουν του ελέγχου του κράτους μέλους ii) έχουν σημαντική επίπτωση στα δημόσια οικονομικά του οικείου κράτους μέλους και iii) υπό τον όρο ότι η εν λόγω απόκλιση δεν θέτει σε κίνδυνο τη μεσοπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Το Συμβούλιο πρέπει να θέσει χρονικό όριο για την εν λόγω απόκλιση.

(4) Κατά τη σύνοδο που πραγματοποιήθηκε στις 10 και 11 Μαρτίου 2022 στις Βερσαλλίες, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων δεσμεύτηκαν να ενισχύσουν τις ευρωπαϊκές αμυντικές δυνατότητες μετά τη στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Οι στόχοι αυτοί επαναλαμβάνονται στη στρατηγική πυξίδα για την ασφάλεια και την άμυνα. Στα συμπεράσματά του, της 6ης Μαρτίου 2025, σχετικά με την ευρωπαϊκή άμυνα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε την ικανοποίησή του για την πρόθεση της Επιτροπής να προτείνει ως άμεσο μέτρο την ενεργοποίηση, με συντονισμένο τρόπο, της εθνικής ρήτρας διαφυγής στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

(5) Στην ανακοίνωσή της, της 19ης Μαρτίου 2025([4]), η Επιτροπή κάλεσε όλα τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν την ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής με συντονισμένο τρόπο, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος για τις αμυντικές δυνατότητες της ΕΕ. Η ευελιξία αυτή έχει ως στόχο να διευκολύνει τη μετάβαση σε υψηλότερα επίπεδα αμυντικών δαπανών, με την προϋπόθεση ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο η μεσοπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Σύμφωνα με την εν λόγω ανακοίνωση, η ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής θα επιτρέψει στα κράτη μέλη να αποκλίνουν από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών τους που καθορίζονται από το Συμβούλιο κατά την έγκριση των μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών-διαρθρωτικών σχεδίων ή κατά τον καθορισμό των οικείων διορθωτικών πορειών στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, στον βαθμό που η απόκλιση αυτή δικαιολογείται από την αύξηση των αμυντικών δαπανών σε σχέση με το έτος αναφοράς, και στον βαθμό που η ετήσια υπέρβαση έως το 2028 δεν υπερβαίνει το 1,5 % του ΑΕΠ. Αυξήσεις πέραν του ποσού αυτού θα υπόκεινται στις συνήθεις αξιολογήσεις συμμόρφωσης. Η θέσπιση μέγιστου ορίου είναι απαραίτητη για να διασφαλίζεται ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, ενώ παράλληλα παρέχεται σε όλα τα κράτη μέλη η δυνατότητα να επωφελούνται από την ευελιξία καθώς κινούνται προς υψηλότερο επίπεδο αμυντικών δαπανών. Τα ακριβή ποσά θα καθοριστούν όταν καταστούν διαθέσιμα τα απολογιστικά στοιχεία, ώστε να διασφαλιστεί ότι η πρόσθετη ευελιξία χρησιμοποιείται μόνο για τον επιδιωκόμενο σκοπό.

---

[4] Ανακοίνωση [C(2025) 2000 final] της Επιτροπής της 19ης Μαρτίου 2025.

(6) Στην ανακοίνωσή της, της 3ης Ιουνίου 2026, η Επιτροπή ανήγγειλε ότι το πεδίο εφαρμογής της εθνικής ρήτρας διαφυγής θα μπορούσε να επεκταθεί ώστε να συμπεριλάβει τα μέτρα που αποφασίστηκαν από τα κράτη μέλη μετά τις 28 Φεβρουαρίου 2026 και τα οποία ενισχύουν τη διαρθρωτική ανθεκτικότητα του ευρωπαϊκού ενεργειακού συστήματος και επιταχύνουν την απομάκρυνση από τα ορυκτά καύσιμα (στο εξής: μέτρα ενεργειακής ασφάλειας) ([5]). Στις 18 Αυγούστου 2026 η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση με περαιτέρω καθοδήγηση προς τα κράτη μέλη σχετικά με το πεδίο εφαρμογής και τον σχεδιασμό της πρόσθετης ευελιξίας για μέτρα ενεργειακής ασφάλειας ([6]). Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών και να περιοριστεί η αναγκαία αύξηση της δημοσιονομικής προσαρμογής σε μεταγενέστερες περιόδους, το υφιστάμενο ανώτατο όριο του 1,5 % του ΑΕΠ παραμένει αμετάβλητο και εφαρμόζεται στην ευελιξία που αφορά τόσο την άμυνα όσο και την ενέργεια. Επιπλέον, η ευελιξία που παρέχεται για μέτρα ενεργειακής ασφάλειας δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 0,3 % του ΑΕΠ ετησίως, ενώ η σωρευτική ευελιξία έως το τέλος του 2028 δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 0,6 % του ΑΕΠ.

(7) Με τη σύσταση του Συμβουλίου της 21ης Ιανουαρίου 2025 ([7]) εγκρίθηκε η πορεία των καθαρών δαπανών της Ιταλίας. Επιπλέον, με τη σύσταση του Συμβουλίου της 21ης Ιανουαρίου 2025 ([8]) καθορίστηκε διορθωτική πορεία των δαπανών για την Ιταλία για τα έτη έως το 2026.

(8) Στις 11 Σεπτεμβρίου 2026 η Ιταλία υπέβαλε αίτημα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή για την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής για την άμυνα και την ενεργειακή ασφάλεια.

(9) Στο αίτημά της, η Ιταλία υπογραμμίζει τις επιπτώσεις του συνεχιζόμενου επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, ο οποίος απαιτεί σημαντική αύξηση των αμυντικών δαπανών. Η κατάσταση αυτή αποτελεί εξαιρετική περίσταση που εκφεύγει του ελέγχου των κρατών μελών.

(10) Στο αίτημά της, η Ιταλία υποβάλλει στοιχεία σχετικά με τις συνολικές αμυντικές δαπάνες έως το 2026 (πίνακας 1) και προβλέπει πρόσθετες αμυντικές δαπάνες έως και 0,9 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ έως το τέλος του 2028. Η αύξηση θα αντικατοπτρίζει τόσο τα νέα πολυετή επενδυτικά προγράμματα όσο και τις πρόσθετες τρέχουσες δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων των υψηλότερων δαπανών προσωπικού και λοιπών λειτουργικών δαπανών. Συνεπώς, η αύξηση των αμυντικών δαπανών έχει σημαντική επίπτωση στα δημόσια οικονομικά της Ιταλίας και συμβάλλει στην επιδείνωση του ισοζυγίου της κυβέρνησης και στην αύξηση του δημόσιου χρέους.

Πίνακας 1: Συνολικές αμυντικές δαπάνες στην Ιταλία

---

5 Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2026 — Εαρινή Δέσμη» [COM(2026) 200 final].

6 Ανακοίνωση της Επιτροπής — Καθοδήγηση προς τα κράτη μέλη σχετικά με την επέκταση, στην ενεργειακή ασφάλεια, του πεδίου εφαρμογής της εθνικής ρήτρας διαφυγής (ΕΕ C, C/2026/4514, 18.8.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/4514/oj).

7 Σύσταση του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2025, για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Ιταλίας (ΕΕ C, C/2025/651, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/651/oj).

8 Σύσταση του Συμβουλίου προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος στην Ιταλία, 5035/25. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5035-2025-INIT/el/pdf.

	2021 α	2022 α	2023 α	2024 α	2025 β	2026 β
Συνολικές αμυντικές δαπάνες της γενικής κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)	1,4	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3

Πηγή: α: Eurostat. β: Πληροφορίες που υπέβαλε στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή η Ιταλία.

(11) Τα δεδομένα για τις αμυντικές δαπάνες της γενικής κυβέρνησης συγκεντρώνονται και δημοσιεύονται από τις εθνικές στατιστικές αρχές και την Eurostat σύμφωνα με τη διεθνή ταξινόμηση των κρατικών λειτουργιών (COFOG) ([9]) στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Εθνικών Λογαριασμών (ΕΣΛ 2010) ([10]). Τα δεδομένα αυτά είναι κατάλληλα για την αξιολόγηση των επιπτώσεων των αμυντικών δαπανών στο δημοσιονομικό έλλειμμα, το δημόσιο χρέος και τις καθαρές δαπάνες, καθώς και τα συναφή με αυτά μεγέθη. Η Eurostat, σε στενή συνεργασία με τις εθνικές στατιστικές αρχές, έχει θεσπίσει διαδικασία συλλογής δεδομένων, η οποία ευθυγραμμίζεται με τις απαιτήσεις υποβολής στοιχείων που θεσπίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 479/2009 του Συμβουλίου ([11]).

(12) Επιπλέον, για κάποιες από τις συμβάσεις για στρατιωτικό εξοπλισμό που υπογράφονται κατά τη διάρκεια της περιόδου ενεργοποίησης της εθνικής ρήτρας διαφυγής, η παράδοση μπορεί να πραγματοποιείται σε μεταγενέστερο στάδιο, με αποτέλεσμα τα δημόσια οικονομικά να επηρεάζονται μόνο μετά την περίοδο ενεργοποίησης της ρήτρας. Για να καλυφθεί αυτό το ενδεχόμενο, η ευελιξία που χορηγείται βάσει της εθνικής ρήτρας διαφυγής θα πρέπει να ισχύει και για τις αμυντικές δαπάνες που συνδέονται με τις εν λόγω μεταγενέστερες παραδόσεις, υπό τον όρο ότι οι αντίστοιχες συμβάσεις υπογράφηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου ενεργοποίησης της ρήτρας και οι εν λόγω καθυστερημένες αμυντικές δαπάνες παραμένουν κάτω από το γενικό ανώτατο όριο που αναφέρεται ανωτέρω.

(13) Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από δάνεια παρεχόμενα δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2025/1106 του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2025, για τη θέσπιση του μέσου δράσης για την ασφάλεια στην Ευρώπη (SAFE) μέσω της Ενίσχυσης της Ευρωπαϊκής Αμυντικής Βιομηχανίας([12]), θα επωφελούνται αυτόματα από την ανωτέρω ευελιξία. Για τον σκοπό αυτόν, τα κράτη μέλη θα αναφέρουν στη Eurostat όλες τις σχετικές με τον τομέα της άμυνας δαπάνες που πραγματοποιούν στο πλαίσιο του μέσου SAFE

9 Manual on sources and methods for the compilation of COFOG statistics — Classification of the Functions of Government (COFOG) [Εγχειρίδιο σχετικά με τις πηγές και τις μεθόδους κατάρτισης των στατιστικών της COFOG — Ταξινόμηση των κρατικών λειτουργιών] — έκδοση 2019.

10 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 549/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για το ευρωπαϊκό σύστημα εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 174 της 26.6.2013, σ. 1).

11 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 479/2009 του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 2009, για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου σχετικά με τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος το οποίο προσαρτάται στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ L 145 της 10.6.2009, σ. 1).

12 Κανονισμός (ΕΕ) 2025/1106 του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2025, για τη θέσπιση του μέσου δράσης για την ασφάλεια στην Ευρώπη (SAFE) μέσω της Ενίσχυσης της Ευρωπαϊκής Αμυντικής Βιομηχανίας (ΕΕ L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

στις κατηγορίες «αμυντικά προϊόντα» και «άλλα προϊόντα για αμυντικούς σκοπούς», όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2025/1106.

(14) Στο αίτημα που υπέβαλε στις 11 Σεπτεμβρίου 2026, η Ιταλία υπογραμμίζει επίσης τις επιπτώσεις των στρατιωτικών επιχειρήσεων στον Περσικό Κόλπο, που θέτουν σε κίνδυνο τη μακροπρόθεσμη ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης. Η κατάσταση αυτή αποτελεί εξαιρετική περίσταση που εκφεύγει του ελέγχου του κράτους μέλους και απαιτεί σημαντική αύξηση των κρατικών δαπανών με σκοπό τη μείωση της εξάρτησης από τα εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα και των ευπαθειών που σχετίζονται με αυτά· κατά συνέπεια, η εν λόγω αύξηση των κρατικών δαπανών συμβάλλει στην ενεργειακή ασφάλεια.

(15) Στο αίτημά της, η Ιταλία παραθέτει κατάλογο τομέων στους οποίους σχεδιάζεται η εφαρμογή μέτρων ενεργειακής ασφάλειας υπό εθνική χρηματοδότηση και με άμεση δημοσιονομική επίπτωση, τα οποία αποφασίστηκαν μετά τις 28 Φεβρουαρίου 2026 και αποσκοπούν στη μείωση της εξάρτησης από τα εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα και στην ενίσχυση της ασφάλειας της Ευρώπης. Τα προβλεπόμενα μέτρα στηρίζουν επενδύσεις, για παράδειγμα, στον εξηλεκτρισμό κατοικιών, στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης ιδιωτικών και δημόσιων κτιρίων και εγκαταστάσεων, μεταξύ άλλων, σχολείων, πανεπιστημίων και εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης, στην ανάπτυξη λύσεων ανανεώσιμης ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων φωτοβολταϊκών συστημάτων, στοχευμένων οικονομικών κινήτρων και συστημάτων δημόσιων εγγυήσεων για την προώθηση της απανθρακοποίησης των παραγωγικών δραστηριοτήτων και των επενδύσεων στις σιδηροδρομικές μεταφορές, στις δημόσιες μεταφορές και στη βιώσιμη αστική κινητικότητα, καθώς και στην επέκταση της παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας, της αποθήκευσης ενέργειας, της ευελιξίας του ενεργειακού συστήματος και των βιοκαυσίμων. Βάσει προκαταρκτικής αξιολόγησης, αυτά τα προβλεπόμενα μέτρα θα μπορούσαν να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ευελιξίας για την ενεργειακή ασφάλεια. Αυτή η αρχική αξιολόγηση δεν προδικάζει μελλοντικές αξιολογήσεις επιλεξιμότητας που θα διενεργηθούν από την Επιτροπή. Τα μέτρα θα πρέπει να είναι στοχευμένα, οικονομικώς αποδοτικά και σχεδιασμένα για τη μεγιστοποίηση του αντικτύπου ως προς τη συμβολή τους στην απανθρακοποίηση και/ή στην εξοικονόμηση ενέργειας. Για παράδειγμα, η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων και εγκαταστάσεων θα πρέπει να είναι επαρκώς φιλόδοξη, π.χ. για να επιτυγχάνεται εξοικονόμηση ενέργειας σε κτίρια που να αντιστοιχεί στο αποτέλεσμα ανακαινίσεων μεσαίας ή μεγάλης κλίμακας. Τα μέτρα για τις υποδομές των μεταφορών και τα μέτρα για τη στήριξη της απανθρακοποίησης των παραγωγικών δραστηριοτήτων θα πρέπει ιδίως να επιταχύνουν τον εξηλεκτρισμό των εν λόγω τομέων.

(16) Η Επιτροπή θα αξιολογήσει την επιλεξιμότητα όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής, την προσθετικότητα, τη στόχευση και τη σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας των συγκεκριμένων μέτρων, καθώς και τον δημοσιονομικό τους αντίκτυπο, στο πλαίσιο της τακτικής δημοσιονομικής της εποπτείας. Στόχος της εν λόγω διαδικασίας είναι να προσδιοριστεί η ευελιξία στο πλαίσιο των μέτρων ενεργειακής ασφάλειας η οποία θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τον καθορισμό του λογαριασμού ελέγχου της Ιταλίας και την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών.

(17) Για τον σκοπό αυτό, η Ιταλία θα πρέπει δύο φορές ετησίως να υποβάλλει έκθεση στην Επιτροπή για τον κατάλογο των συγκεκριμένων μέτρων ενεργειακής ασφάλειας που θεωρεί επιλέξιμα για την ευελιξία στο πλαίσιο της εθνικής ρήτρας διαφυγής και να παράσχει στοιχεία τεκμηρίωσης σχετικά με την επιλεξιμότητα και τον δημοσιονομικό

τους αντίκτυπο. Αυτή η τακτική υποβολή εκθέσεων για τα μέτρα ενεργειακής ασφάλειας θα αποτελεί μέρος της εξαμηνιαίας διαδικασίας δημοσιονομικής εποπτείας. Η εαρινή έκθεση θα πρέπει να περιλαμβάνει μέτρα και το δημοσιονομικό τους κόστος για το προηγούμενο έτος και τις σχετικές προβλέψεις για το τρέχον έτος, ενώ η φθινοπωρινή έκθεση θα πρέπει να περιλαμβάνει μέτρα για το τρέχον έτος, καθώς και μέτρα για το επόμενο έτος, που θεσπίστηκαν ή που έχουν ανακοινωθεί με αξιόπιστο τρόπο και με επαρκείς λεπτομέρειες. Αυτή η διαδικασία θα επιτρέψει στην Επιτροπή να συνεκτιμήσει, στη δημοσιονομική της εποπτεία, τα συγκεκριμένα μέτρα για την ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας, στο πλαίσιο των μέγιστων ετήσιων και σωρευτικών ορίων που ανέρχονται σε 0,3 % και 0,6 % του ΑΕΠ, αντίστοιχα.

(18) Αν όλες οι υπόλοιπες παράμετροι παραμείνουν σταθερές, η αύξηση των καθαρών δαπανών κατά την περίοδο που καλύπτεται από την εθνική ρήτρα διαφυγής θα οδηγήσει σε υψηλότερο δημόσιο χρέος και υψηλότερο έλλειμμα έως το τέλος της εν λόγω περιόδου. Σύμφωνα με τις ενδεικτικές προβλέψεις της Επιτροπής, και με την παραδοχή, έως το 2028, γραμμικής απορρόφησης του συνόλου της αύξησης των δημόσιων δαπανών που επιτρέπεται με την παρούσα σύσταση (ήτοι πλήρους αξιοποίησης του ορίου του 1,5 % του ΑΕΠ), ο λόγος του ελλείμματος προς το ΑΕΠ και ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ το 2028 θα είναι κατά 1,1 εκατοστιαίες μονάδες και κατά 1,3 εκατοστιαίες μονάδες υψηλότεροι, αντίστοιχα, σε σύγκριση με τα μεγέθη που θα προέκυπταν αν οι καθαρές δαπάνες αυξάνονταν σύμφωνα με την πορεία που καθορίζεται στη σύσταση C/2025/651 του Συμβουλίου. Λόγω της ανωτέρω αύξησης θα απαιτηθεί πιθανώς πρόσθετη δημοσιονομική προσαρμογή μετά την περίοδο ενεργοποίησης της εθνικής ρήτρας διαφυγής, ώστε να καλυφθούν οι απαιτήσεις του δημοσιονομικού πλαισίου, μεταξύ άλλων για να διασφαλιστεί ότι ο δείκτης χρέους θα εισέλθει ή θα παραμείνει σε αξιόπιστα καθοδική πορεία ή ότι θα παραμείνει σε συνετά επίπεδα κάτω του 60 % του ΑΕΠ μεσοπρόθεσμα και ότι το έλλειμμα θα παραμείνει στο 3 % του ΑΕΠ ή χαμηλότερα και θα διατηρηθεί κάτω από την τιμή αναφοράς μεσοπρόθεσμα. Η Ιταλία αναγνωρίζει ότι, στο μέλλον, οι διαρθρωτικά υψηλότερες δαπάνες για την άμυνα και την ενεργειακή ασφάλεια ενδέχεται να απαιτήσουν πολιτικές για τη διατήρηση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών και της συμμόρφωσης με τους δημοσιονομικούς κανόνες μεσοπρόθεσμα. Η περιορισμένη προβλεπόμενη αύξηση των επιπέδων ελλείμματος και χρέους που προκαλείται από την εθνική ρήτρα διαφυγής, σε συνδυασμό με τη δέσμευση της Ιταλίας να εφαρμόσει την αναγκαία προσαρμογή για να εκπληρώσει όλες τις απαιτήσεις του δημοσιονομικού πλαισίου στο επόμενο σχέδιο, διασφαλίζει τη διατήρηση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών μεσοπρόθεσμα.

(19) Η παρούσα σύσταση δεν τροποποιεί τους ορισμούς του δημοσιονομικού ελλείμματος, του δημόσιου χρέους, των καθαρών δαπανών και των συναφών με αυτά μεγεθών. Τα δεδομένα που βασίζονται στα εν λόγω μεγέθη πρέπει να συγκεντρώνονται και να υποβάλλονται από την Ιταλία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263, τον

κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 479/2009 του Συμβουλίου([13]) και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 549/2013([14]).

ΣΥΝΙΣΤΑ:

1. Έως το 2028, επιτρέπεται στην Ιταλία να αποκλίνει από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών που καθορίζονται στη σύσταση C/2025/651 του Συμβουλίου([15]) και να τους υπερβεί στον βαθμό που οι καθαρές δαπάνες οι οποίες υπερβαίνουν τους εν λόγω μέγιστους ρυθμούς αύξησης δεν είναι υψηλότερες από

   i) το άθροισμα:

      α) της αύξησης των αμυντικών δαπανών ως ποσοστού του ΑΕΠ από το 2024 (έτος αναφοράς)·

      β) του δημοσιονομικού κόστους των επιλέξιμων μέτρων που ενισχύουν την ενεργειακή ασφάλεια κατά την περίοδο 2026-2028, με ανώτατο όριο το 0,3 % του ΑΕΠ ανά έτος και το 0,6 % του ΑΕΠ σε σωρευτικούς όρους κατά την ίδια περίοδο·

   ii) υπό την προϋπόθεση ότι η συνολική απόκλιση που υπερβαίνει τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών δεν είναι μεγαλύτερη από 1,5 % του ΑΕΠ.

2. Κατά τα έτη μετά το 2028, η Ιταλία δύναται ακόμη να αποκλίνει από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών που καθορίζονται σε σύσταση του Συμβουλίου σύμφωνα με τα άρθρα 17, 19 ή 20 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263 και να τους υπερβεί, στον βαθμό που οι καθαρές δαπάνες που υπερβαίνουν τους εν λόγω μέγιστους ρυθμούς αύξησης σχετίζονται με παραδόσεις στρατιωτικού εξοπλισμού για τις οποίες υπογράφηκε σύμβαση πριν από το τέλος του 2028 και παραμένουν κάτω από το συνολικό ανώτατο όριο που αναφέρεται ανωτέρω.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, οι αποκλίσεις από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών που καθορίζονται από το Συμβούλιο οι οποίες επιτρέπονται βάσει της παρούσας σύστασης δεν θα καταγράφονται ως χρεώσεις στον λογαριασμό ελέγχου της Ιταλίας.

4. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή καταγραφή των πρόσθετων δαπανών, η Ιταλία πρέπει να περιλαμβάνει τα πραγματικά και τα προβλεπόμενα δεδομένα σχετικά με τις

---

[13] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 479/2009 του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 2009, για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου σχετικά με τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος το οποίο προσαρτάται στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ L 145 της 10.6.2009, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/479/2014-09-01).

[14] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 549/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για το ευρωπαϊκό σύστημα εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 174 της 26.6.2013, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/549/2025-09-01).

[15] Σύσταση του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2025, για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Ιταλίας (ΕΕ C, C/2025/651, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/651/oj).

συνολικές αμυντικές δαπάνες (διαίρεση 02 της COFOG), συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στον τομέα της άμυνας (διαίρεση 02 P.51 της COFOG), καθώς και των δαπανών που θα χρηματοδοτούνται από δάνεια SAFE τα οποία δεν καλύπτονται από την COFOG-02:

α) για τα έτη 2021 έως και το έτος Τ-1 (όπου έτος Τ είναι το τρέχον έτος), στις γνωστοποιήσεις της στην Επιτροπή (Eurostat) σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 479/2009 του Συμβουλίου·

β) για τα έτη 2021 έως και το έτος Τ (τρέχον έτος), στα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά διαρθρωτικά σχέδια και στις ετήσιες εκθέσεις προόδου σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 1, το άρθρο 15 και το άρθρο 21 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263·

γ) για τα έτη Τ (τρέχον έτος) και Τ+1, στα σχέδια δημοσιονομικών προγραμμάτων σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 473/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου([16]).

5. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή καταγραφή, η Ιταλία πρέπει να υποβάλλει έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με συγκεκριμένα μέτρα που αποβλέπουν στην ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας για τον σκοπό της παρούσας σύστασης κατά την περίοδο 2026-2028. Η έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με αυτά τα συγκεκριμένα μέτρα θα πρέπει να ακολουθεί το υπόδειγμα υποβολής εκθέσεων που θα παράσχει η Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών για την κατάσταση υλοποίησης και στοιχείων τεκμηρίωσης της επιλεξιμότητας των μέτρων, τα οποία θα πρέπει να ποσοτικοποιούνται κατά διαφανή και συνετό τρόπο. Η υποβολή έκθεσης πρέπει να πραγματοποιείται δύο φορές ετησίως, τη μεν άνοιξη ως τις 15 Απριλίου, το δε φθινόπωρο, στο πλαίσιο των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων, ως τις 15 Οκτωβρίου.

Η παρούσα σύσταση απευθύνεται στην Ιταλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος

[16] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 473/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, σχετικά με κοινές διατάξεις για την παρακολούθηση και την εκτίμηση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων και τη διασφάλιση της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ (ΕΕ L 140 της 27.5.2013, σ. 11).